

УДК 314.151.3–054.73(497.11)“1999/2006”

Оригиналан научни рад

Original scientific work

Даница Шантић

**РАСЕЉЕНА ЛИЦА СА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БЕОГРАДА**

Извод: Град Београд је деценијама представљао центар досељавања и најважнији пол концентрације становништва са територије некадашње СФРЈ, а пре свега са територије Републике Србије. Географски положај, историјски догађаји, саобраћајне, трговачке, културне, административне и друге функције представљају главне чиниоце релативно брзог популационог развоја Београда. Политички догађаји у последњој деценији XX века, покренули су велики број људи ка Србији и Београду, пре свега из Хрватске и Босне и Херцеговине, а касније и са Косова и Метохије, што је у великој мери утицало на популациони развој града крајем XX и на почетку XXI века. У овом раду ће бити анализирани квантитативне и квалитативне карактеристике расељених лица са Косова и Метохије, који већ осам година имају привремено пребивалиште на територији града Београда.

Кључне речи: Расељена лица, становништво, Косово и Метохија, Београд, миграције

Abstract: The city of Belgrade was the most important pole of concentration of Serbian population, and population of former Yugoslavia. Immigration into the city was very rapid in XX century. Geographic position, history and economic, social and other functions are the main reasons for very rapid population increasing. Political events in the last decade of XX century caused very intensive migration flows toward Belgrade from Croatia and Bosnia and Herzegovina, and some years later from Kosovo i Metohija. That was the main factor of population development in capital of Serbia. In this paper are analyzed qualitative and quantitative characteristics of displaced persons from Kosovo i Metohija.

Key words: displaced persons, population, Kosovo and Metohija, Belgrade, migration

Увод

Расељена лица представљају један вид присилних миграција и не спадају у категорију избеглица, с обзиром да не прелазе границе своје државе и ”препуштени су хуманитарним организацијама тих држава”.¹ Најчешће коришћена дефиниција за интерно расељена лица је она коју је дао Francis Deng, главни представник Одељења за интерно расељена лица при

¹ Грчић М.: **Политичка географија**, Географски факултет, Београд, 1998.

Уједињеним нацијама: ”интерно расељена лица чини лице или група лица који су били присиљени да оду, или су морали да беже и да напуштају своје домове, односно места пребивалишта, пре свега са циљем избегавања оружаног сукоба, организованог насиља, нарушавања људских права, или услед катастрофа, било природних или изазваних људским деловањем, а да при том нису прешла међународно признату границу државе”.² У складу са напред наведеним, лица са Косова и Метохије, која су, након НАТО интервенције и доласка међународних снага 1999, напустила ову територију и населила се на територију централне Србије и Војводине немају статус избеглица, што је у складу са међународним критеријумима, јер су расељени у оквиру територије исте државе.

Просторна дистрибуција расељених лица на територији Србије и Града Београда

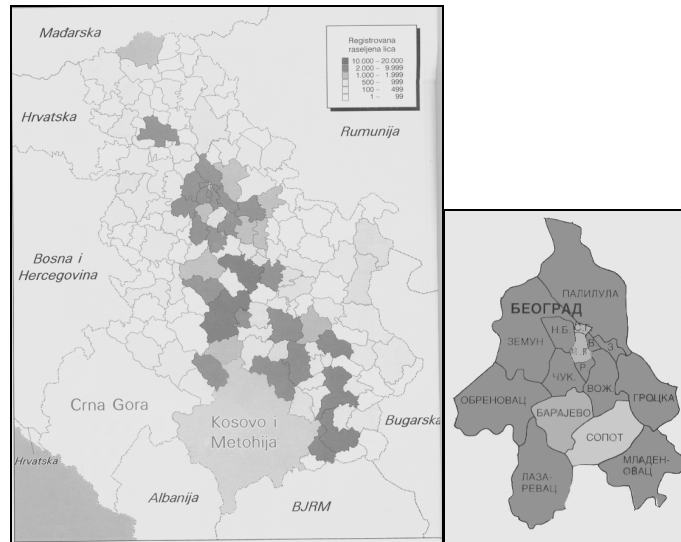
Доласком међународних снага у лето 1999. године, са Косова и Метохије се иселило преко 280 хиљада лица.³ Пет година касније, у марту 2004, још око четири хиљаде лица је расељено и прогнано са територије Косова и Метохије, а с обзиром на ситуацију у јужној српској покрајини процес расељавања се наставио до данас. Једину званичну и комплетну регистрацију интерно расељених лица са Косова и Метохије извршили су 2000. године UNHCR и Комесаријат за избеглице Републике Србије,⁴ када је евидентирано 187.129 интерно расељених лица на територији централне Србије и Војводине. Циљ ове регистрације је био прикупљање података о броју интерно расељених лица, полној и старосној структури, брачном стању, школској спреми, националној припадности, активности. Регистрација је била веома значајна и због информација одакле и ког датума су лица напустила територију Косова и Метохије, као и где су се привремено населила у централној Србији и Војводини. Од укупног броја расељених лица према регистрацији 2000. године, чак 94% или 176.219 лица је регистровано у централној Србији, а свега 5,8% или 10.910 лица у Војводини.

Територија на коју су се највише досељавала лица са Косова и Метохије је била територија Града Београда, са 53.013 лица или 28% укупно расељених на територији централне Србије и Војводине. Свако треће лице из Косовског и Пећког и свако друго лице из Призренског округа је, према регистрацији расељених 2000. године, нашло привремени смештај у глав-

² ”Guiding Principles on Internal Displacement”, UN, 1998.

³ Овом броју треба додати око 20.000 интерно расељених лица унутар Косова и Метохије који су из етнички мешовитих прешли у већинске скоро једноетничке енклаве.

⁴ Трећи учесник у овом пројекту је била влада Швајцарске у својству посматрача регуларности процеса регистрације.

Слика 1. – Расељена лица са Косова и Метохије на територији централне Србије и Војводине и у Граду Београду, Регистрација расељених лица 2000. године

ном граду. Највише расељених лице је било из Косовског округа 20.936 или 39,5% укупно расељених из овог округа. Пећки и Призренски округ су имали готово подједнаку заступљеност у броју расељених лица на административној територији града, 22,3% односно 23,3%. Посматрано према уделу расељених из Пећког округа на територији централне Србије и Војводине, њихов удео је 31,1%, а из Призренског чак 49,6%, што значи да се чак половина расељених из последњег округа привремено населила у Београду. Становништво Косовско-митровачког и Косовско-поморавског округа се претежно селило на територију централне Србије, која се граничи са окупационим зонама, због наде у брзи повратак кући. Међутим, и код становника ова два округа је била уочљива тенденција насељавања у главни град. Београд се налазио на другом месту по обиму досељавања из Косовско-митровачког округа са 3.289 лица или 22,8% од укупно расељених и Косовско-поморавског округа са 4.607 или 16,7% од укупног броја расељених лица на територији Града Београда.⁵

Највише расељених лица са Косова и Метохије је, према регистрацији 2000. године, привремено боравило на територији општина Вождовац и Земун. У општини Вождовац је регистровано 6.640 расељених лица или

⁵ Регистрација лица расељених са Косова и Метохије, Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице и Комесаријат за избеглице Републике Србије, Београд, 2000.

12,5%, а у општини Земун 6.190 расељених лица или 11,6% од укупног броја расељених у Граду Београду. Такође, интензивније досељавање расељених лица је забележено и у општинама Чукарица, Младеновац и Гроцка. Разлог за значајније насељавање становништва у овим општинама је тенденција насељавање у претходним деценијама XX века, нарочито од 80-их година. Можемо закључити да су и код расељених лица важне мигрантске мреже, односно присуство рођака и пријатеља у одредишним општинама. Значајан разлог је и постојање колективних центара у овим општинама, где је део расељених лица смештен. Најмање расељених лица регистровано је на територији општина Стари Град (1.200 лица или 2,6%), Барајево (1.103 или 2,1%), Сопот (751 лице или 1,4%) и Врачар (567 или 1,1%).

Подаци о расељеним лицима из 2006. године указују на њихов повећани апсолутни број у свим београдским општинама. На територији Града њихов број се повећао за више од 5.500 лица, највише у општинама Чукарица, Палилула и Земун. Удео расељених лица у односу на њихов укупан број је такође измењен. Наиме, запажа се смањење удела расељених лица у, пре свега, централним градским општинама, али и у најудаљенијим општинама Сопот, Обреновац, Младеновац. Иако је смањење удела незнатно, ипак је значајно због чињенице да се број расељених лица у Београду непрестано повећавао, али да су највећи притисак у последњих 6 година претрпеле оне општине које су ближе градском језгру, у којима постоји могућност станоградње и запошљавања. Значајно је напоменути да су се расељена лица на територији Града Београда у последње две године прво населила у општинама централне Србије непосредно уз границу са Косовом и Метохијом. Како услови за повратак нису испуњени, многи расељени су се у међувремену преселили на север, пре свега у Београд.

Један од проблема око утврђивања броја расељених лица на територији централне Србије и Војводине, као и на самом Косову и Метохији јесу различите регистрације расељених лица.⁶ Организације које се баве питањима расељених лица указују на различите податке о овој категорији лица на територији Србије. Неке од њих су Координациони центар за Косово и Метохију, Комесаријат за избеглице Републике Србије, Црвени крст UNHCR, UNDP, UNOCHA, OHCHR, OEBS, NRC, DRC, IFRC и Група 484.⁷

⁶ На изборима 2002. године само се 101 особа са Косова и Метохије на општини Вождовац регистровала као гласач, што је било испод сваких очекивања, јер је тада било више од 6.000 расељених лица на овој општини.

⁷ UNHCR, UNDP, UNOCHA и OHCHR су организације при Уједињеним нацијама за избеглице, развој, хуманитарну помоћ и људска права; OEBS је организација за економску безбедност и сарадњу; NRC је норвешка организација за избегла и расељена лица; DRC је данска организација за избеглице и расељена лица, а IFRC је међународна федерација Црвеног крста.

Табела 1. – Расељена лица према општини привременог боравка на територији Града Београда 2000. и 2006. године

Територија	Расељена лица			
	2000. година		2006. година	
	Укупно	% у односу на укупан број расељених у Беог.	Укупно	% у односу на укупан број расељених у Беог.
Град Београд	53.013	100	58.651	100
Барајево	1.103	2,1	1.264	2,2
Вождовац	6.640	12,5	6.765	11,5
Врачар	567	1,1	687	1,2
Гроцка	4.381	8,2	4.707	8,0
Звездара	4.352	8,2	4.408	7,5
Земун	6.190	11,6	7.039	12,0
Лазаревац	2.021	3,8	2.381	4,0
Младеновац	4.780	9	5.030	8,6
Нови Београд	4.239	7,9	4.690	8,0
Обреновац	4.014	7,6	4.199	7,2
Палилула	3.751	7,1	4.834	8,2
Раковица	2.429	4,6	2.858	4,9
Савски Венац	1.646	3,1	1.701	2,9
Сопот	751	1,4	795	1,3
Стари Град	1.200	2,6	1.279	2,2
Чукарица	4.949	9,3	6.014	10,2

Извор: Регистрација лица расељених са Косова и Метохије, UNHCR, 2000, Интерно расељена лица у Србији по регионима/општинама 31.1.2006. године

Поједине организације истичу да је стваран број расељених лица мањи, док друге наводе да је број много већи, пре свега број Рома, који нису имали одговарајућу документацију о пребивалишту на Косову и Метохији пре 1999. године и који се нису одазвали регистрацији. Тако се број расељених

Табела 2. – Број интерно расељених лица у општинама Београда 2003. године

Општина	Број пријављених код UNHCR-а у марту 2003.	Број пријављених код огранака Црвеног крста у мају 2003.
Чукарица	5.738	9.559
Нови Београд	4.624	7.000
Палилула	4.602	6.345
Раковица	2.786	4.713
Савски Венац	1.703	1.600
Стари Град	1.256	1.530
Вождовац	6.717	7.000
Врачар	626	799
Земун	6.937	10.392
Звездара	4.274	8.386

Извор: Подаци UNHCR-а су из статистичког резимеа корисника помоћи UNHCR-а по општинама у Србији, 1. априла 2003. Подаци Црвеног крста су из базе података Црвеног крста прикупљених са терена у мају 2003. године

Рома са Косова и Метохије на територији Србије креће од 26.600 (стране хуманитарне организације) па све до 50.000–100.000 (подаци САНУ). Према подацима Комесаријата за избеглице Републике Србије 60.000 расељених лица нису били Срби. У највећем броју су били Роми око 50.000, али је било и око 5.000 Албанаца, као и припадника различитих етничких група. Већина свих регистрованих Рома живи у Београду, јер се они по својој традицији насељавају у и око великих градских насеља.⁸

Регистрацијом расељених лица са Косова и Метохије 2000. године извршено је и мерење оптерећења општина привременог смештаја у односу на постојећи број становника тих општина. Међу шест најоптерећенијих општина у Србији (Куршумлија 2.608, Краљево 1.452, Врњачка Бања 1.236, Бујановац 874, Прокупље 863) налазила се и једна београдска општина Младеновац са 849 расељених лица на 10.000 становника. Такође, и у распону од 500–800 расељених лица на 10.000 домицилног становништва су се издвојиле београдске општине: Гроцка и Обреновац.⁹

Табела 3. – Удео расељених у укупном становништву Београда 2006. године

Територија	Број становника по попису 2002.	Број расељених лица 2006.	% расељених у укупном станов.
Град Београд	1.576.124	58.651	3,7
Барајево	24.641	1.264	5,1
Вождовац	151.768	6.765	4,5
Врачар	58.586	687	1,2
Гроцка	75.466	4.707	6,2
Звездара	132.621	4.408	3,3
Земун	191.645	7.039	3,7
Лазаревац	58.511	2.381	4,1
Младеновац	52.490	5.030	9,6
Нови Београд	211.777	4.690	2,2
Обреновац	70.975	4.199	5,9
Палилула	155.902	4.834	3,1
Раковица	99.000	2.858	2,9
Савски Венац	42.505	1.701	4,0
Сопот	20.390	795	3,9
Стари Град	55.543	1.279	2,3
Чукарица	168.508	6.014	3,6

Извор: *Интерно расељена лица у Србији по регионима/општинама 31. јануара 2006. године, Попис становништва, домаћинства и станова, књ. 8, 2003.*

Удео расељених лица 2006. године, у укупном броју становника Београда износио је 3,7%. Општина са највећим уделом расељених лица у

⁸ www.kc.gov.yu

⁹ Регистрација лица расељених са Косова и Метохије, Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице и Комесаријат за избеглице Републике Србије, Београд, 2000.

укупном становништву 2006. године је и даље општина Младеновац са 9,6%, а за њом следе општина Гроцка са 6,2% и општина Обреновац са 5,9%. Са друге стране, најмањи удео расељених лица у укупном становништву је у општини Врачар само 1,2%, Нови Београд 2,2% и Стари Град 2,3%.

Због непостојања прецизнијих података о броју расељених лица,¹⁰ али и укупног броја становника на Косову и Метохији, UNMIK је планирао креирање базе података о расељенима унутар и изван Косова и Метохије, као и у земљама Западне Европе. У јуну 2005. године UNMIK је доставио захтев UNHCR-у да подржи активности на евидентирању броја интерно расељених лица и других расељених мањинских заједница у оквиру пописа становништва који се планира за 2007. годину.

Структурне карактеристике расељених лица

Полна структура расељених лица на територији Републике Србије и Града Београда је према регистрацији 2000. године била готово идентична: жене су чиниле 50,6%, а мушкарци 49,4% укупне популације, што потврђује чињеницу да су се са Косова и Метохије исељавале целе породице. Овај однос је остао готово непромењен и шест година касније, жене су представљале 50,4%, док су мушкарци чинили 49,6%. Старосна структура расељених лица се знатно разликовала од старосне структуре становништва централне Србије и Војводине, јер је преовлађивало млађе становништво. Структура према функционалним групама старости је била релативно уравнотежена. На територији Града Београда највише је било расељених лица старости од 20–59 година или 49,5%, а то је незнатно мање од удела ове старосне категорије расељених лица у централној Србији и Војводини од 50,7%. Према подацима из 2006. године удео лица ове старосне категорије се значајно повећао и износи 58,2%. Узраст од 7–19 година је био други по учешћу са уделом од 24,4%, и био је већи у односу на удео у централној Србији и Војводини од 21,3%. Деца до 7 година старости чинила су 2006. године 25,9% становништва, од чега деца до 4 године свега 1,5%. Удео деце узраста 0–7 година је био 14,1% на територији Града Београда, што је мање од њиховог удела на територији централне Србије и Војводине од 16,2%. Удео старе популације је био 12%, што је готово исто и код расељених на целој територији Србије, а данас се тај удео значајније повећао и износи 15,9%. Из овога произилази да су се 2000. године на територији Града Београда привремено населила лица у најбољем старосном добу погодном за рад и репродукцију. Просечна старост свих расељених

¹⁰ У попису становништва 2002. године пописана су расељена лица са Косова и Метохије, али њихов број није ушао у коначан број становника централне Србије и Војводине.

лица у Републици Србији је била 30 година (мушкарци 28,2, жене 30,8 година), што је за 9 година ниже од просечне старости становништва Београда и Србије, а то је још један показатељ да су расељена лица била и поред негативних тенденција демографског развитка, релативно млада у односу на домицилно становништво. Међутим, приметно је повећање удела, пре свега, старијих од 60 година, као и средовечног становништва, а смањење младог становништва, што говори да су интерно расељена лица захваћена процесом старења.¹¹

Посматрано по општинама, највећи удео младог становништва од 0–19 година је био на територији општине Земун и Вождовац, а најмањи удео у општини Врачар. Највише расељених лица старости од 20–59 године регистровано је у општини Врачар и Савски Венац, а најмање у општинама Младеновац, Лазаревац и Сопот. Највећи удео старих лица међу расељенима регистрован је на територијама општина Барајево, Врачар и Сопот, а најмањи у општинама Земун и Вождовац. Из напред наведених података произилази да су се на територијама општина Земун и Вождовац највише населиле целе породице, док су се у централним градским општинама насељавала неударна и нежењена лица пре свега због већих могућности запошљавања.

Етнички састав расељеног становништва у току целокупног посматраног периода је релативно хомоген. Према регистрацији 2000. године, 141.396 лица или 76% свих расељених били су припадници српског националности. За њима следе Роми са значајним уделом од 19.551 становника или 11%. Црногорци и лица која се нису изјаснила учествују са 5,1%, а удео Муслимана, Египћана и Албанаца је веома мали и износи нешто више од 2%. Подаци за 2006. годину указују да није било значајнијих промена овог показатеља.

Готово половина свих расељених лица старијих од 15 година је имало средње образовање. Основну школу завршило је свако пето расељено лице, а без школе је било свако десето. У поређењу са становништвом централне Србије и Војводине, расељена лица на територији Града Београда, а нарочито на територији насеља Београд су имала нешто виши ниво образовања, а тиме и повољније образовне карактеристике. То се објашњава чињеницом што су многи завршили студије у Београду, а исто тако у град су се досељавали становници са вишом и високом стручном спремом у нади да ће у граду брже наћи посао и да ће зараде бити веће.¹²

¹¹ Регистрација лица расељених са Косова и Метохије, Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице и Комесаријат за избеглице Републике Србије, Београд, 2000, Документационе табеле UNHCR-а, 2006.

¹² Шантић Д.: **Миграције становништва Београда – демографска анализа**, Мигристарски рад, Географски факултет, Београд, 2006.

Тип смештаја расељених лица

Највише расељених лица, према регистрацији 2000. године, било је смештено код рођака или пријатеља, 45%, а такође је био висок удео расељених лица која су живела у изнајмљеним становнима 38%. Сабирањем ове две категорије лица добијамо податак да је на административној територији града укупно 44.299 лица или 83% живело у смештају који спада у категорију повољнијег. Удео расељених лица који су имала свој стан или су била у колективном центру је био готово подједнак. Сопствени смештај је обезбедило око 5% лица. У колективним центрима, као најнеповољнијој категорији смештаја, привремено је боравило 5,4% од укупног броја расељених лица на територији града Београда.

Подаци из 2006. године указују да на територији Београда постоји 8 колективних центара у којима су смештена расељена лица: два на Авали, у Лештанима, Миријеву, Гроцкој, Калуђерици, Реснику и на Видиковцу. Од ових осам колективних центара чак шест је непризнато, што додатно отежава пријављивање пребивалишта расељених лица у одређеној општини. Проблем незваничних колективних центара јавио се зато што су у постојећим колективним центрима 1999. године већ биле избеглице из Босне и Херцеговине и Хрватске. Расељена лица која нису успела да добију смештај, уселила су се у напуштене бараке, складишта, хангаре, који су постали такозвани "незванични колективни центри". У многим од њих нема основних санитарних услова за живот, а проблем су и неплаћене дажбине. С обзиром да се налазе под сталним притиском власника земљишта да се иселе, расељени живе у сталном страху да ће остати без икаквог смештаја. У оваквим објектима живи око 2.857 расељених људи и избеглица, од чега највише на територији Београда чак 2.042, од чега 1.700 расељених лица.¹³

Посебан проблем представљају и ромска насеља којих на територији Београда има 102, и у која су се сместили бројне ромске породице са Косова и Метохије. На територији града Београда су више пута рушена ова насеља, а да при том није нађен адекватан смештај за становнике, јер нису имали пријављено пребивалиште, а самим тим ни легалан основ за становање. Такво насеље је Тошин бунар или Стари аеродром, где је од 205 породица, 138 било расељено са Косова и Метохије. Насеље је исељено 2002. године, а за становнике су обезбеђени шатори, или су отишли у друга ромска насеља. И насеље Бетоњерка на територији општине Стари град у којем је живело око 130 породица од којих највећи број са Косова и Метохије, је расељено 2003. године. Такође, ромско насеље на Чукарничкој падини је срушено 2003. године. У њему су целокупну популацију од 300 лица чинили Роми расељени са Косова и Метохије, који су сами изградили бараке,

¹³ http://balkanarchive.org.yu/kosovo_crisis/Exodus/action/; www.grupa484.org.yu

Даница Шантић

Табела 4. – Расељена лица са Косова и Метохије према општини привременог боравака и типу привременог смештаја на територији Града Београда 2000.

Територија	Укупно	Тип привременог смештаја				
		Колективни центар	Изнајмљени стан	Код рођака /пријатеља	Сопствени смештај	Остало
Град Београд	53.013	2.876	20.181	24.118	2.650	3.188
Барајево	1.103	22	420	507	135	19
Вождовац	6.640	407	3.888	1.986	194	165
Врачар	567	21	183	305	25	33
Гроцка	4.381	370	1.321	2.201	275	214
Звездара	4.352	408	1.079	1.840	148	877
Земун	6.190	356	2.184	3.290	104	256
Лазаревац	2.021	35	788	884	238	76
Младеновац	4.780	331	2.706	1.085	410	248
Нови Београд	4.239	82	1.218	2.397	200	342
Обреновац	4.014	137	1.823	1.732	150	172
Палилула	3.751	106	786	2.528	158	173
Раковица	2.429	194	767	1.238	149	81
Савски Венац	1.646	136	466	836	68	140
Сопот	751	42	141	532	20	16
Стари Град	1.200	34	234	766	54	112
Чукарица	4.949	195	2.177	1.991	322	264

Извор: Регистрација лица расељених са Косова и Метохије 2000. године.

али како нису имали пријављен боравак услед недостатка докумената, ни ти новца да плате станарину, они су поново расељени. За 2004. годину је било најављено и рушење ромских насеља у Блоку 28 и у Тошином бунару, где целокупну популацију чине расељени са Косова и Метохије, али се услед бројних притисака одустало од рушења ових насеља.¹⁴ На територији Београда 2005. године извршена је анкета у 74 ромска насеља међу расељенима, где је утврђено да чак 83,5% анкетираних нема ни један лични документ, што додатно отежава статус ових лица на територији главног града, али и целе Србије.¹⁵

Закључак

Национална стратегија за решавање проблема избеглица и интерно расељених лица је ратификована маја 2002. године. Стратегија се односи пре свега на повратак интерно расељених на Косово и Метохију, али не и на интеграцију у оквиру Србије. Према извештајима Међународног коми-

¹⁴ Група аутора: **Декада Рома 2005–2015**, Информатор центра за права мањина, Београд, 2005.

¹⁵ **Роми – поседовање личних докумената**, Аргумент, Центар за права мањина, Београд, 2005.

тета Црвеног крста из 2006, положај расељених лица у Београду и Србији се додатно погоршао, пре свега због исцрпљивања фондова и имовине коју су расељени понели са собом, проблема у коришћењу имовине на Косову и Метохији, тешкоћа у запошљавању, немогућности коришћења социјалне помоћи, затварања колективних центара и престанка примања хуманитарне помоћи. Влада Србије је издала саопштење 2003. у коме се наводи да је процес повратка избеглица¹⁶ и расељених лица потпуно неуспешан, јер се само 2% избеглица и расељених лица српске етничке заједнице вратило на Косово и Метохију за четири године. Број повратника се смањило за 40% од 2003/04. године, да би се до данас утврдио значајнији пад. Резултати у процесу повратка у последњих седам година више су него слаби, а својим домовима се вратило само 11 хиљада лица, од чега око пет хиљада Срба.

Интеграција интерно расељених лица се не узима у обзир као равноправна опција и, за разлику од избеглица, за њих не постоје програми стамбеног збрињавања што ограничава право расељених да се интегришу. Међутим, интеграција и повратак се међусобно не искључују, већ је потребно сматрати их комплементарним, јер постоји хитна потреба да се нађу трајна решења за најугроженије међу расељенима. Тако је у општини Раковица 2003. године започела изградња насеља на месту некадашњег колективног центра "Планум" у којем су биле смештене 53 избегле, расељене и социјално угрожене породице са циљем трајног збрињавања ових лица. Решавање статуса Косова и Метохије, које се планира у ближој будућности, одредиће и даљу стратегију државе према расељеним лицима, како на територији Града Београда, тако и у централној Србији и Војводини.

Danica Šantić

INTERNALLY DISPLACED PERSONS FROM KOSOVO AND METOHİJA IN BELGRADE

Summary

Internally displaced persons (IRL) from Kosovo and Metohija settled in Belgrade since June 1999. First and complete registration of IRL was take part in the year of 2000 by UNHCR and Serbian government. Belgrade was the center of immigration for more then 50.000 people from Kosovo and Metohija which is almost 30% of total ILR in Republic of Serbia. Most populated municipalities in capital city were Vozdovac, Zemun and also Cukarica, Mladenovac and Grocka. It is very difficult to say how many people from Kosovo and Metohija live in Belgrade today, because a number of organizations that deal with these problem gave their own predictions and numbers (Serbian government,

¹⁶ Око 20.000 избеглица из Хрватске и Босне и Херцеговине који су пронашли уточиште на Косову и Метохији су због познатих догађаја 1999. морали да се иселе.

Даница Шантић

Red Cross, UNHCR, UNDP, UNOCHA, OHCHR, OEBS, NRC, DRC, IFRC i Group 484). Especially is complicated to find out the number of gipsy people who came from Kosovo and Metohija, because they didn't have any IDs. About half of the populations live with their relatives, 38% live in rental houses, and 5% live in their own apartments and around 5% in collective centers. There are 8 collective centers in Belgrade, and the problem occurs because they are illegal with no documentations. National strategy for solving the problems of IRL does not include their integration, but only their return home to Kosovo and Metohija. The future plan for Kosovo and Metohija will prescribe the strategy of Serbian government toward internally displaced persons.